290821 ـ روزۀ قضا گرفته بود و برای اجابت دعوت خواهرش روزه‌اش را خورده است

سوال

من روزی را به جای قضای رمضانم روزه گرفته بودم و دعوت امام صادق شدم و برای همین روزه‌ام را خوردم؛ آیا اجر روزۀ این روز را می‌برم؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

هرکس که به عنوان قضای رمضان روزه بگیرد به اتفاق علما برایش جایز نیست که روزه‌اش را بخورد مگر برای عذری که خوردن روزۀ رمضان را مباح می‌سازد، مانند بیماری.

ابن قدامه ـ رحمه الله ـ می‌گوید: کسی که وارد روزۀ واجب مانند قضای رمضان یا نذر معین یا مطلق یا روزۀ کفاره گردد برایش خارج شدن از آن جایز نیست... و در این مورد بحمدالله اختلافی نیست (المغني: ۳/ ۱۶۰).

و اینکه برادر انسان او را به غذا دعوت کند عذر نیست مگر در روزۀ نفل (مستحب) که خواهد آمد، نه برای روزۀ واجب مانند رمضان یا قضای آن یا روزۀ نذر.

بنابراین برای شما واجب است که برای این روزه‌خواری توبه کنید نه آنکه برای خوردن روزۀ واجب منتظر اجر باشید! اما غایت آنچه می‌شود دربارۀ کسی که چنین کرده این است که بگوییم او به سبب ندانستن معذور است.

ثانیا:

هرکس روزۀ مستحبی دارد و به غذا دعوت شده اختیار دارد که روزه‌اش را بخورد یا آن را نگه دارد و همراه با آن برای صاحب دعوت دعا کند؛ زیرا کسی که روزۀ مستحب گرفته امیر خود است چنانکه امام احمد (۲۶۳۵۳) از ام هانئ روایت کرده است که پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ به نزد ایشان رفت پس نوشیدنی خواست و نوشید سپس آن را به ام هانئ داد و ایشان نیز نوشیدند، آنگاه گفت: ای رسول خدا، من روزه بودم. پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: روزه‌دار مستحب امیر نفس خود است، اگر خواست روزه می‌گیرد و اگر نخواست روزه را افطار می‌کند آلبانی در صحیح الجامع (۳۸۵۴) آن

را صحیح دانسته است.

و مسلم (۱۱۵۴) از عایشه ام المومنین روایت کرده که گفت: پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ روزی به نزد من آمدند و فرمودند: آیا نزد شما غذایی هست؟ گفتیم: خیر. فرمود: پس من روزه‌ام سپس روزی دیگر نزد ما آمد و فرمود: آیا نزد شما غذایی هست؟ گفتیم: ای رسول خدا، به ما مقداری حیس هدیه داده‌اند. پس فرمود: نشانم بده، چرا که امروز روزه بودم سپس از آن خورد». (حیس: غذایی مخلوط از خرما و کشک و روغن است).

همچنین مسلم (۱۴۱۳) از ابوهریره ـ رضی الله عنه ـ روایت کرده که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: اگر کسی از شما دعوت شد اجابت کند؛ پس اگر روزه‌دار بود دعا کند و اگر نبود بخورد.

مازری می‌گوید: اگر روزه‌دار بود دعا کند یعنی برای صاحب غذا دعای مغفرت و برکت کند» (شرح مسلم: ۲/ ۱۵۴).

برای حکم دوستی با اهل بدعت و پذیرش دعوتشان مراجعه نمایید به سوال شمارۀ (102885).

ثالثا:

اما آنچه دربارۀ جعفر صادق ـ رحمه الله ـ گفتید از صحت آن اطلاعی نداریم و در هر صورت گمان نمی‌رود که منظور روزۀ واجب باشد و به نوشته‌های روافض و روایت‌هایشان از اهل بیت اعتباری نیست زیرا آنان نا آگاه‌ترین مردم به سنت و آثار هستند و غالب آنچه از جعفر صادق روایت می‌کنند بی‌اساس است.

اختلاف آنان با اهل سنت اختلافی بزرگ و ریشه‌ای مربوط به اصول دین است. مراجعه نمایید به سوالات شمارۀ (113676) و (21500) .

والله اعلم.